बार्हस्पत्यो भरद्वाजः। उषाः। त्रिष्टुप्।

एषा स्या नो दुहिता दिवोजाः क्षितीरुच्छन्ती मानुषीरजीगः।

या भानुना रुश्तेता राम्यास्वज्ञायि तिरस्तर्मसश्चिद्कून्॥ ६.०६५.०१

या। रुशता- ज्वलता। भानुना- रिश्मना। राम्यासु- रात्रिषु। अक्तून्- नक्षत्रादितेजांसि। तमसश्चित्- अन्धकारमि। तिरः- तिरस्कुर्वती। अज्ञायि- ज्ञायते। एषा स्या- सेषा। दिवोजा दुहिता- दिव्या। उच्छन्ती- तमो विवासयन्ती। मानुषीः। क्षितीः- प्रजाः। नः- अस्मान्। अजीगः- प्राप्नोति॥१॥

वि तद्यंयुररुण्युग्भिरश्वैश्चित्रं भन्त्युषसंश्चन्द्ररथाः।

अर्थं युज्ञस्यं बृह्तो नयन्तीिर्वि ता बोधन्ते तम् ऊर्म्यायाः॥ ६.०६५.०२

चन्द्ररथाः- आह्वादकरथाः। उषसः- अरुणोद्यदेवता विद्याः। चित्रम्- विचित्रतया। भान्ति- प्रकाशन्ते। अरुणयुग्भिः- अरुणवर्णाभिः। अश्वैः- गतिशीलाभिगोभिश्चिद्रश्मिभिः। तत्- तदानीम्। वि- विशेषेण। ययुः- अगच्छन्। बृहतः- महतः। यज्ञस्य- दानस्य पूजायाः सङ्गतिकरणस्य। अग्रम्- मुखम्। नयन्तीः- नयन्त्यः। ताः। ऊर्म्यायाः- निशायाः। तमः- अन्धकारम्। वि- विशेषेण। बाधते- नाशयति॥२॥

श्रवो वाजिमिष्मूर्जं वहन्तीर्नि दाशुषं उषसो मर्त्याय।

मघोनीर्वीरवत्पत्यमाना अवी धात विधते रत्नेमुद्य॥ ६.०६५.०३

श्रवः- श्रुतिम्। वाजम्- सद्गतिम्। इषम्- सदेषणाम्। ऊर्जं- प्राणम्। वहन्तीः- वहन्त्यः। मघोनीः- सम्पद्धत्यः। वीरवत्- वीर्यं यथा भवति तथा। पत्यमानाः- पतन्त्यः। उषसः- ज्ञानोदयदेवताः। अद्य- इदानीम्। विधते- परिचरते। दाशुषे- दात्रे। मर्त्याय- मनुष्याय। नि- नितराम्। अवः- रक्षणम्। रत्नम्- हितरमणीयभावनम्। धात- धत्त॥३॥

इदा हि वो विधते रत्नमस्तीदा वीरायं दाशुषं उषासः।

इदा विप्राय जरते यदुक्था निष्मु मार्वते वहथा पुरा चित्॥ ६.०६५.०४

इदा हि- इदानीमेव। वः- युष्मान्। विधते- परिचरते। रत्नम्। अस्ति- भवति। उषासः-अरुणोदयदेवता ज्ञानोदयदेवताः। दाशुषे- दात्रे। वीराय- साधकाय। इदा- इदानीमेव यच्छथ। इदा- इदानीमेव। यत्- यस्मिन्। उक्था- मन्त्राः सन्ति। तस्मै। मावते- मादृशाय। जरते-रसनिष्पादकाय। विप्राय- मेधाविने। पुरेव। नि वहथ- रत्नं नितरां प्रापयथ॥४॥

इदा हि तं उषो अद्रिसानो गोत्रा गवामङ्गिरसो गुणन्ति।

व्यर्श्केण बिभिदुर्बह्मणा च सत्या नृणामभवद्देवह्रतिः॥ ६.०६५.०५

इदा हि- इदानीमेव । उषः- प्रभाति ज्ञानोदयदेवते । अद्रिसानो- उच्छिते । ते- तव । गवां गोत्रा-चिद्रिश्मिसमूहप्राप्त्यर्थम् । अङ्गिरसः- अङ्गनशीला उपासकाः । गृणन्ति- त्वां स्तुवन्ति । अर्केण-मन्त्रेण । ब्रह्मणा- उपासनेन । च । वि- विशेषेण । बिभिदुः- जडोन्मुखवासनामभिन्दन् । नृणाम्-मनुष्याणाम् । देवहृतिः- देवाह्वानम् । सत्या- अवितथम् । अभवत्- अभृत् ॥५॥

उच्छा दिवो दुहितः प्रल्वन्नो भरद्वाज्वद्विधते मघोनि।

सुवीरं र्यिं गृणते रिरीह्युरुगायमधि धेहि श्रवो नः॥ ६.०६५.०६

मघोनि- सम्पद्वति । दिवो दुहितः- चिदाकाशजे । नः- अस्मदर्थम् । प्रलवत् भरद्वाजवत्- पुराणा दत्तहविष्का यथा तथा । विधते- परिचरते । उच्छ- तमांसि वर्जय । सुवीरम्- शोभनवीर्यसम्पन्नाम् । रियम्- दानयोग्यसम्पदम् । रीरिहि- यच्छ । नः- अस्मभ्यम् । उरुगायम्- विस्तीर्णकीर्तनमयीम् । श्रवः- श्रुतिम् । धेहि- धारय ॥६॥

